

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 4. Homo erat. Plantavit Deum vineam, quam fructum amarum daturam sciebat: quia Pater est.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

§. 4. Homo erat. Plautavit Deus vineam, quam fructum amarum daturum sciebat: quia Pater est.

Licet autem Sancti Ecclesie Doctores diversis hanc vinee parabolam applicent, D. Athanasius mundum interpretatur, D. Irenaeus, b. naturam capit humanam: alij hominis dicunt animam: at indubitata est illa D. Ambrosij. c. solutio; proprie significare Dei Ecclesiam, cuius palmites erant fideles, in Ecclesie vinea plantati per veram fidem, & vitus Dei cultum: & res ei esse videtur manifesta, quandoquidem idem Dominus hoc ita declaravit, quando proposita parabola de simili vinea per Isaiam ipse seipsum exponit dicens: *Vinea Domini exercituum, domus Israel est. Plurique varias significaciones de vinea appellatione derivant, sed evidenter Isaiam vineam Domini Sabbathi, domum Israel esse memoravit: vinea Domini exercituum, domus Israel est.* Hanc autem plantavit vineam, quando primos illos palmites terra Aegyptiorum extractos, legem illis caelestem praescribens in terra locavit promissionis. Qui vineam intendit, palmites sumit qui placent; in falces collectos paludi immergit, ubi radices figunt, unde & nomen sortitur, ut palmites barbati dicantur. (a) Quando iam radices produxerunt, eos extrahit, ex quibus in montibus vel vbilibet locorum voluerit plantat sibi vineam. Mens illa Dei fuit vineam plantare, veterem scilicet synagogam, septuaginta illos collegit palmites, quos Moyses refert ex vite Abraham relictos, & in duodecim fasciculos seu fascias relictos, posuit in Aegypto, velut in loco paludoso aquarum. (Symbolum hic nota tribulationum.) in quibus profundas egerunt radices, & in magnam excreverunt multitudinem: *Filij Israel creverunt, & quasi gemmanes multiplicati sunt ac roborati nimis: in tantum ut ex illis septuaginta animabus numerus excreverit sexcentorum millium.* Tum vero sarmata barbata, & multorum filiorum radicibus foecunda, extrahens in terra plantavit promissionis. Audi concinientem David: *Vineam de Aegypto transulisti, creasti gentes, & plantasti eam.* Audi & Deum per Isaiam, quod illam plantaverit: *In cornu silo olei.* id est: in monte, hoc enim significat *In cornu*, foecundo & fragifero, hoc enim indicat: *Filio olei*: erat quippe terra promissionis montuosa, & fertilissima, ut crebro textus sacer indigitat. Ac divina quaedam sapien-

tia notat Dominus causam, ob quam vineam in hoc mundo plantaverit. Dilutanti SS. Patres, ac admirantur, in quem finem hanc Deus vineam plantavit, praesens, non suavissimos illam fructus producturum, sed spinas ac tribulos mordaces, ex quibus illi corona texeretur, vvas immaturas palato insipidas, linguam amaricantes. Domine ut quid eam plantasti? Nemo sanus vineam plantat, nisi ut ex ea fructus referat, tam tuaves, tam multiples, ut ea de causa illum Dominus vocet: *Vinea amantissimas.* Quinimo & hoc Deus indicat, quod qui illam plantat, tanto speret vindemiam desideret, ut praecipuum dedecus sit, quicumque plantasset vineam, & eiusdem fructus vvasque non comederit, ad bellum non procederet: quae qui supponit, talem rem bellicam toritet ac iniquae non tracturum cum semper eius cogitationes circa vineam futurae sint, qualem nempe fructum sit productura; & ut maledictionem gravissimam infligit: *Vineam plantasti, & sodes, & vinum non bibes.* Domine, aut noveras vineae sterilitatem aut non. Dicere te hoc ignoralle sapientiae tuae repugnat insinuat, cui cuncta futura, praesentia sunt. Si igitur illud praesciens, ad quid eam plantasti? Mox audimus a quo eam tempore in Abraham, cuiusque posteris plantasti, non nisi gravissimas de ea querelas iam statim in sui principio fructus tibi retulit amarus acer ac pestiferos, ut de ijs audiam Moysen querentem: *De vinea Sodomorum vinea corum, & de suburbanis Gomorrhoe. Vna corum vna silis, & botri amarissimi, sicut draconum vnum corum, &c.* Tempore deinde Isaac praecipis plantum ac lamentationes super hanc vi. eam, tuamque contumaciam illam indignationem decantari; quod eam deinceps deserens non coleres, non rigares, non foderes, sepe destrueres, illam an malia delapsa fecerit: qua dum omni eam laedere studioque coluisti, ut ut nihil amplius requireretur, non vvas sed labrucas protulit amarissimas: *Expecta- ut ut faceret vvas, & facti labrucas. Et nunc ostendit vobis quid ego faciam vinea mea, &c.* Non putabatur, & non fodietur, &c. In nubibus mandabo ne pluviam super eam imbrem &c. Denique mactorem eius, & erit in concalca ionem. Denique in diebus Ezechielis tanto contra eam furor te monstrasti concitatum, ut eam minaretis te eruturum. Primum ait: *In terram bonam, super aquas multas plantavi, & ut faceret fructus, & porcos stratum, ut sit in vineam grandem.* ut autem videt eam sylvecentem, ait mandatum fuisse et eam

10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72

(a)
Sarmen-
tos barba-
dos.
I.
Inde rui
vt vinea
propago.
Exod. c. 1.
9.
Ps 79.
9.
Isai. 5. 1.

Est. 19
cum indignatione euellent : Et auulsa est in
tra in terramque proscisa. Vltimo : hos protulit
inscruenda botros, vincula quibus tibi strinxerunt
manus, flagra, quibus carnem tibi ceciderunt,
spinas, quibus tibi verticem coronauerunt,
crucem, cui te affixerunt, fel & acetum, quo te
suscipientem potauerunt ; In quem igitur finem tu
eam Domine plantasti ?

IV.
Hanc eandem mouent SS. Patres quæstio-
nem, cur Deus creauerit hominē, & in amantis-
simo statuerit paradiso, cum præficeret eius in
eo calum grauisimum, & non tolerandam in-
obedientiam ; mille calamitatum iugo, mortifi-
que sententiâ condemnandum. Eodem sensu
hanc D. Chryostom. a. D. Augustin. b. D. Am-
bros. c. obiterunt discutunt, cur Christus fi-
bi in Apostolum elegerit Iudam, quem præno-
scebat ex eo sumpturum occasionem vendendi
tradendique Saluatorem : Sciebat enim quis eum
affuturum, ait D. Ioannes. Ad quid hoc ? Si
sciebat Saluator, quod Iudas eum proditurus esset,
cur illum elegit ? Sa sciebat Adam comesturum de
legno, cur illum in paradiso collocauit ? & quærit D.
Chryostom. Quis sapiens hoc ageret ? Optime
quæstioni respondet idem Chryostom. Eos præ-
scienti formauit, vincente præscientiâ bonitate.

Quod exponit auctor modernus Petrus de
Lect. ait multo luculentius ipse Christus dum
ait vineam plantaram ab homine, qui pater es-
set familias. Homo erat paterfamilias, quo diui-
nam erga nos testatur bonitatem amoremque
patris, patris inquam, cui nullus comparandus,
quod paucis verbis eleganter expresse Terul-
lian. Tam pater nemo, tam pius nemo ; Patris vis-
cera, tantis ei conueniunt prærogatiuis, vt om-
nia patrum mundanorum viscera vel leue sint
vestigium ac liura ex illa patris descendens ef-
fentia, quâ Deus est: Ex quo omnis paternitas in
terra nominatur. Qua ratione nobis iniungit:
Patrem nolite vocare vobis super terram, vnus
est enim Pater vester, qui est in caelis. Quo signi-
ficat, quod respectu Patris illius cælestis nul-
lus in terra pater vocari mereatur. Proinde tan-
tus est in eo paternus amor ac bonitas, vt om-
nium quos terra tulit, in vnum conuincti, ne-
quidem amoris illius patris cælestis, quo nos
diligit, umbra vocari aut esse mereantur: Tam
pater nemo, tam pius nemo.

VI.
Summis efferunt præconijs historiographi
gentiles vt rem monstruosam Agrippinæ Impê-
triciæ filia Germanici, matris Neronis, amo-
rem ardentissimum ; dum de creando filio suo
Imperatore negotium ageretur, ad cuius pro-
Hieron. Sup. de Lamma Tom. II.

motionem veneno è medio sustulerat Clau-
dium secundum suum coniugem, cum ei aruf-
pices prædixissent, quod si ad Romanum filius
eueheretur Imperium: mater vna lueret, ipse
quippe illam impius interimeret matricida: vlti-
tu animoque respondit alacri ac generoso: Oc-
cidat, dum regnet. O matris in filium amorem
omnino singularem, quæ, vt in perij filius ha-
benas moderaretur, tanta necem suscepit etiam
à filio inferendam voluptate. Verumamen: Tam
pater nemo, tam pius nemo: ad eam Patris super-
ni dilectionem, qua nos dilexit, scimus aspira-
re posse neminem: ille namque vineam planta-
uit, quam prænouerat, pro fructibus, vni-
suauius, amaram illi mortem illauram;
quia per hanc filij sui ad regni cælestis euehe-
rentur imperium; prædestinatos intelligo, in-
diuini sui intellectus vtero ante omnia facu-
la conceptos de quibus sic Apostolus: Quos
præsciebat & prædestinauit. Moriat ego in ter-
ra eorum manibus quos plantauit, & elegi mi-
hi in populum, modo saluetur, modo reguet
homo in celo gloriosus. Congruè vobis ad-
duco Deum ipsum ex ore Isaia loquentem: Au-
dite me Ege, qui portamus à meo vtero, qui
gestaui à mea vulua, &c. Ego feci, &
ego feram, ego portabo, & saluabo. Poterat vique
Deus sic cuncta disponere, vt cælestis sua da-
retur gloria prædestinatis, nullo tamen medio
suo labore, nec vllâ molestiâ ob negatum sibi
à vinea fructum: at voluit suis omnibus amor
esset in confesso, quo pro hominibus mortem
oppetere dignatus est eorumque cadere mani-
bus, quos mens erat saluare, regesque illis ipsa
motte, quam ei inferebant, coronare. Longo
cedit huic amori intervallo, Davidis ille in re-
bellem filium Absalon amor multorum ore ce-
lesterimas, quo mox pro filio, vt ille viuis sa-
nuisque superestector repetitis vocibus, ac sin-
gulibus posse cupiebat: Quis mihi tribuat, vt
ego moriar pro te.

2. Reg. 18.
33.

§. 5. Plantauit vineam. Dicitur palmes esse
Christianus, qui nisi fructum ferat, soli con-
uenit igni.

P
Lurimæ congeruntur rationes, ob quas di-
uinâ quâdam sapientiâ Dominus Eccle-
siam suam sub simbolo vineæ, fideles au-
tem quos in ea posuit, sub palmitum symbo-
lo significauit. Prima: est namque palmes in sercu-
dis palmites,

12. 1.
I. Cur Chri-
stem nos
significauit. Prima: est namque palmes in sercu-
dis palmites,

12. 1.
I. Cur Chri-
stem nos
significauit. Prima: est namque palmes in sercu-
dis palmites,